

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Azja					
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
1. Azja jako kontynent kontrastów geograficznych	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie umowną granicę między Europą a Azją; odczytuje z mapy współrzędne geograficzne skrajnych punktów Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza rozciągłość południkową Azji; opisuje konsekwencje dużej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady skrajnych wartości zjawisk geograficznych w Azji, w szczególności w odniesieniu do: ukształtowania terenu, klimatu, sieci rzecznej, gęstości zaludnienia oraz wartości PKB. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych; wyjaśnia zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Azji. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny zróżnicowania gospodarczego państw Azji; proponuje działania zmierzające do ograniczenia ubóstwa w najbiedniejszych krajach Azji.
2. Kultura ryżu w klimacie monsunowym	<ul style="list-style-type: none"> opisuje na podstawie klimatogramu roczny przebieg temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym monsunowym; wyjaśnia, dlaczego podstawą żywienia mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej jest ryż. 	<ul style="list-style-type: none"> Porównuje warunki klimatyczne w klimacie zwrotnikowym suchym i klimacie zwrotnikowym monsunowym; wyjaśnia różnice w wilgotności powietrza podczas monsunu letniego i zimowego. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego; opisuje zastosowanie ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego opóźniający się monsun letni może być przyczyną wystąpienia klęski głodu.
3. Pacyficzny pierścień ognia	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób dochodzi do powstawania trzęsień ziemi; definiuje pojęcie tsunami; wskazuje na mapie obszar określany jako pacyficzny pierścień ognia. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, na podstawie mapy tematycznej, rozmieszczenie płyt litosfery; wyjaśnia związek między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami. 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk sejsmicznych i wulkanicznych w odniesieniu do płyt litosfery; wymienia negatywny wpływ trzęsień ziemi i tsunami na życie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi i tsunami; analizuje możliwości przewidywania niebezpiecznych zjawisk sejsmicznych oraz zapobiegania ich skutkom. 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z nowoczesnych aplikacji informujących o wystąpieniu zjawisk sejsmicznych; podaje podstawowe zasady zachowania podczas wystąpienia trzęsień ziemi.
4. Japonia	<ul style="list-style-type: none"> opisuje na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że Japonia jest obecnie jedną 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki przyrodnicze, historyczne i 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ warunków przyrodniczych i społeczno- 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje problemy mieszkańców Japonii

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
	Japonii; • wymienia podstawowe grupy produktów wytwarzanych w Japonii.	z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata.	kulturowe oraz określić ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju.	kulturowych na rozwój gospodarczy Japonii.	związane m.in. z pogonią za sukcesem i dążeniem do maksymalizowania wydajności pracy.
5. Chiny	• opisuje, na podstawie mapy, zróżnicowanie przestrzenne gęstości zaludnienia w Chinach.	• podaje najważniejsze czynniki rozmieszczenia ludności w Chinach; • wymienia kierunki rozwoju gospodarczego Chin.	• wymienia i wyjaśnia dawne, obecne oraz przyszłe wyzwania demograficzne Chin; • prezentuje główne kierunki rozwoju gospodarczego Chin w XXI w.	• wyjaśnia cele, zasady oraz dokonać oceny polityki jednego dziecka.	• prognozuje zmiany roli i znaczenia Chin w światowej gospodarce i polityce.
6. Indie	• opisuje przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Indii na podstawie mapy; • opisuje zmiany liczby ludności w Indiach.	• podaje przykłady czynników utrudniających i ułatwiających rozwój społeczno-gospodarczy Indii; • dokonuje charakterystyki wybranych przemian gospodarczych w Indiach.	• wyjaśnia wyjątkowość struktury społecznej w Indiach; • ocenia rolę czynników społecznych, w tym kontrastów dla rozwoju gospodarczego Indii.	• szereguje czynniki rozwoju gospodarczego Indii według ich znaczenia dla sytuacji ekonomicznej kraju i jego mieszkańców; • wyjaśnia znaczenie przemysłu nowoczesnych technologii w rozwoju gospodarczym Indii.	• wskazuje kierunki rozwoju społecznego Indii, które mogą mieć kluczowy wpływ na rozwój gospodarczy w przyszłości.
7. Bliski Wschód	• wskazuje na mapie miejsca wybranych konfliktów na Bliskim Wschodzie; • podaje najważniejsze cechy odróżniające region Bliskiego Wschodu od innych regionów na świecie; • wymienia najważniejsze cechy Islamu.	• opisuje wielkość i rozmieszczenie złóż ropy naftowej na Bliskim Wschodzie; • wyjaśnia znaczenie zasobów ropy naftowej dla gospodarek państw bliskowschodnich.	• dokonuje ogólnej charakterystyki kultury Bliskiego Wschodu ze szczególnym uwzględnieniem struktury religijnej; • ocenia wpływ czynników społecznych na poziom i tempo rozwoju gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie.	• ocenia planowane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie pragnących unowocześnić strukturę swojej gospodarki.	• wykazuje wieloaspektowość konfliktów obserwowanych na Bliskim Wschodzie; • udowodnia funkcjonowanie stereotypowego postrzegania regionu Bliskiego Wschodu w świadomości wielu Europejczyków.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
8. Podsumowanie działu					
Dział 2. Afryka					
9. Afryka na mapie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne cechy krajobrazów Afryki; wyjaśnia genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego Afryki; wykazuje cechy świadczące o zróżnicowaniu środowiska przyrodniczego Afryki; nazywa i wskazuje na mapie przykładowe krainy w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnia ich pochodzenie; nazywa i wskazuje na mapie przykładowe krainy Afryki i omawia ich specyfikę.
10. Zróżnicowanie klimatyczne Afryki	<ul style="list-style-type: none"> nazywa główne masy powietrza i typy opadów występujące w Afryce; wymienia strefy klimatyczne-roślinne w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki; wskazuje rejony obfitych opadów i susz w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki uwzględniając gospodarowanie człowieka w tej strefie; wskazuje rejony obfitych opadów i susz w Afryce określając przyczyny występujących różnic. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cyrkulację mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej; wyjaśnia wzajemne zależności między strefami klimatycznymi i roślinnymi; wskazuje na mapie zasięgi występowania poszczególnych stref klimatyczno-roślinnych w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje specyfikę cyrkulacji mas powietrza nad Afryką; wskazuje konsekwencje przyrodnicze i gospodarcze cyrkulacji mas powietrza w Afryce; porównuje strefy klimatyczno-roślinne w Afryce pod względem możliwości ich zagospodarowania przez człowieka.
11. Gospodarowanie w strefie suchej	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicje terminów: Sahel, nomadowie, pustynnienie; wskazuje na mapie region Sahelu. 	<ul style="list-style-type: none"> określa warunki przyrodnicze charakterystyczne dla Sahelu. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sposoby tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu; wymienia przyczyny pustynnienia. 	<ul style="list-style-type: none"> określa kierunki zmian sposobów tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny pustynnienia i wskazuje sposoby zapobiegania temu procesowi.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
12. Na wakacje do Kenii	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje położenie Kenii na mapie; • nazywa walory przyrodnicze Kenii. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kilka walorów turystycznych Kenii. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rodzaje turystyki, jakie mogą być realizowane w Kenii. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie rozwoju turystyki dla państw Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje możliwe konsekwencje dla gospodarki i środowiska przyrodniczego Kenii związane z rozwojem turystyki.
13. Rolnictwo w Afryce	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje obszary nadwyżek i niedoborów wody. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy roślin uprawnych Afryki; • wymienia sposoby gospodarowania w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje problemy rolnictwa Afryki. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny problemów rolnictwa w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność.
14. Głód i niedożywienie	<ul style="list-style-type: none"> • określa wartości przyrostu naturalnego w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne problemy Afryki; • wskazuje regiony głodu i niedożywienia w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny głodu i niedożywienia w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposoby rozwiązania problemu głodu i niedożywienia oraz ocenić ich skuteczność. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wskazane problemy Afryki (konflikty, choroby).
15. Różne oblicza Afryki	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa główne surowce mineralne występujące w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje regiony słabiej i lepiej rozwinięte gospodarczo w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dziedziny gospodarki mogące rozwijać się współcześnie w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia specyfikę gospodarki państw słabo i średnio rozwiniętych gospodarczo w Afryce; • omawia uwarunkowania społeczne w Afryce. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na przyczyny zróżnicowanego rozwoju państw Afryki.
16. Podsumowanie					
Dział 3. Ameryka					

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
17. Ameryka na mapie	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki naturalne Ameryki Północnej i Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cechy środowiska przyrodniczego regionu; charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki Południowej i Północnej. 	<ul style="list-style-type: none"> określa związki między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego Ameryki Północnej i Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia korzystając z map tematycznych, prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Południowej.
18. Kanada – lasy i Wielkie Równiny	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie zasięg lasów i prerii w Kanadzie. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki przyrodnicze wpływające na przesunięcie granicy lasów w Kanadzie. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przyczyny przekształcenia większości prerii w obszary rolnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> określić związki między obszarami uprawnymi i lasami a gospodarką Kanady. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historyczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i gospodarki leśnej w Kanadzie.
19. Wielkie kataklizmy klimatyczne	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: cyklon tropikalny, huragan, tornado, powódź i wskazać na mapie regiony występowania tych zjawisk. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje katastrofalnych zjawisk przyrodniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> określa warunki niezbędne do uformowania się cyklonu tropikalnego; wymienia przyrodnicze skutki powodowane przez huragany. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zależności między działalnością człowieka a intensyfikacją zjawisk katastrofalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia skalę zagrożeń jakie stwarzają kataklizmy naturalne w Stanach Zjednoczonych.
20. Amazonia	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje las równikowy. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie lasu równikowego dla Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia piętrowość roślinną lasu równikowego; wymienia przyczyny deforestacji Amazonii. 	<ul style="list-style-type: none"> określa związki między warunkami środowiska lasu równikowego a rozwojem gospodarczym tego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej Brazylii.
21. Rdzenni mieszkańcy Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wybrane nazwy grup, plemion rdzennej ludności Ameryki Północnej i Południowej; wskazuje regiony, w których nadal żyją plemiona nie podlegające wpływowi cywilizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny zaniku rdzennej ludności obu Ameryk; definiuje pojęcia: Indianin, Kreol, Metys, Mulat, rasizm. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Północnej i Południowej; przedstawia problemy rdzennej ludności Ameryki. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie państwa Ameryki, w których rdzenni mieszkańcy stanowią znaczny odsetek społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia historyczne zmiany sytuacji rdzennej ludności obu Ameryk; ocenia tendencje zmian w relacjach między ludnością rdzenną i napływową, występujące w różnych krajach obu Ameryk.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
22. Wielkie miasta półkuli zachodniej	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wielkie miasta Ameryki Południowej i Północnej; definiuje pojęcie urbanizacji; wskazuje na mapie megalopolis w Stanach Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia problemy wielkich miast Ameryki Południowej; definiuje pojęcie dzielnica nędzy. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny i skutki urbanizacji pozornej; przedstawia cechy megalopolis. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej i Północnej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej i Północnej.
23. Potęga gospodarcza świata – Stany Zjednoczone	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju; wyjaśnia pojęcie technopolia i podaje przykład. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu; wymienia przyczyny marnowania żywności w Stanach Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych; na podstawie danych statystycznych określa pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> określa wpływ wielkich koncernów na gospodarkę Stanów Zjednoczonych i świata.
24. Podsumowanie					
Dział 4. Australia i Oceania. Obszary okołobiegunowe					
25. Australia i Oceania mapie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy środowiska przyrodniczego Australii oraz Oceanii wpływające na specyfikę tych obszarów. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii oraz wysp Oceanii. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje klimat oraz roślinność Australii i wysp Oceanii. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i Oceanii oraz wyjaśnia ich pochodzenie.
26. Człowiek w Australii	<ul style="list-style-type: none"> nazywa grupy ludności zamieszkujące Australię; wskazuje regiony koncentracji ludności w Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze działy gospodarki Australii; omawia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje między rdzennymi mieszkańcami Australii a przybyszami z Europy; charakteryzuje rolnictwo Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia jak położenie Australii wpływa na gospodarkę tego kraju.
27. Antarktyda – kraina lodu	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: Antarktyda, Antarktyka, Arktyka; wskazuje na mapie Antarktydę, 	<ul style="list-style-type: none"> podaje cechy środowiska przyrodniczego Antarktyki. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje działalność człowieka na obszarach podbiegunowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenia Traktatu Antarktycznego dla środowiska przyrodniczego

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

WYMAGANIA EDUKACYJNE oparte na programie nauczania geografii w szkole podstawowej z wydawnictwa WSiP

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
	Antarktykę, Arktykę.		przyrodniczego na obszarach podbiegunowych.		obszarów polarnych.
28. Na stacji polarnej	<ul style="list-style-type: none"> wymienia jedną polską stację badawczą funkcjonującą w Arktyce lub Antarktyce. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje badania jakie są prowadzone na stacjach polarnych. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny zainteresowania człowieka obszarami polarnymi; opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia historię odkryć polarnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie badań polarnych dla gospodarki i nauki.
29. Podsumowania					
Wymagania na ocenę śródroczną obejmują działy: 1 i 2 Wymagania na ocenę roczną obejmują działy: 1, 2, 3 i 4.					

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz